

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความพร้อมการดำเนินงานการประกันคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ตามความเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และสถานที่ตั้งโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ระหว่างความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูปฏิบัติการสอน
3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมการดำเนินงานประกันคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ระหว่างความเห็นของข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติภายใน โรงเรียนขนาดต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมการดำเนินงานประกันคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ระหว่างความเห็นของข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติภายใน โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกกับข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติภายใน โรงเรียนตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
5. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 490 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับ ความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

และเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package
for the Social Science) for Windows version 7.5

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูทั้งในตำแหน่งผู้บริหาร
โรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน ข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาด
ใหญ่ รวมทั้งข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในเขตและนอกเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่ง
ทะเลภาคตะวันออก อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง
ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูปฏิบัติการสอนแตกต่างกันโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความ
คิดเห็นต่อระดับความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพสูงกว่าครูปฏิบัติการสอน
3. ความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่าง
ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดต่างกันไม่แตกต่างกัน
4. ความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ระหว่างความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเล
ภาคตะวันออกกับตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก แตกต่างกันโดยข้าราชการ
ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในเขตมีความคิดเห็นต่อระดับความพร้อมสูงกว่าข้าราชการ
ครูซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
5. ปัญหาสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้าน
การควบคุมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การขาดการศึกษาและการเตรียมการที่ดีในด้านการควบคุม
คุณภาพ ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การขาดความต่อเนื่อง
ในการติดตามผลการดำเนินงาน และด้านการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การ
ขาดการเตรียมการที่ดีในการรับการประเมิน

อภิปรายผล

1. ผลจากการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยรวมและรายด้านมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ในวงการการศึกษา ซึ่งบุคลากรบางกลุ่มอาจจะไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องดังกล่าว จึงทำให้บุคลากรบางกลุ่มขาดความสนใจ ความกระตือรือร้น ขาดการเตรียมการที่ดีในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะไม่ทราบว่าจะผลจากการประเมินให้ผลลัพธ์อย่างไรในภายหน้า และบุคลากรภายในโรงเรียนบางส่วนขาดความร่วมมือร่วมใจและความพร้อมเพียงในการจัดทำ การประเมินคุณภาพการศึกษา เนื่องจากทุกคนมีภาระหน้าที่ในการสอน และบุคลากรยังไม่มั่นใจในแนวทางการจัดการปฏิรูปการศึกษาว่าจะไปในรูปแบบไหน และที่สำคัญที่สุดคือ ขาดแคลนงบประมาณในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่เสนอต่อสาธารณชน จึงทำให้ความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณา แนนไชย (2543) ได้ทำการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้รับการอบรมและได้รับความรู้ในด้านการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าจึงมีความพร้อมมากกว่า และผู้บริหารอาจจะขาดการชี้แจงแนวคิดการประกันคุณภาพแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนและขาดความพร้อมที่ดีในการจัดอบรมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งทำให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวไม่เท่าที่ควร จึงทำให้มีความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 แตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามีการกำหนดตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์ที่อยู่ในนโยบายเดียวกันตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของโรงเรียน เช่นเดียวกัน จึงทำให้มีความพร้อมไม่แตกต่างกัน

4. จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ตั้งในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และนอกเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการมากกว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตจึงได้รับการสนับสนุนในด้านเงินทุนหรือสื่อที่ทันสมัยจากสถานประกอบการเหล่านั้น ทำให้การพัฒนางานในโรงเรียนมีมากกว่าโรงเรียนที่อยู่นอกเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกจึงทำให้เกิดความพร้อมแตกต่างกัน

5. จากผลการวิจัยพบว่าปัญหาสำคัญด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ขาดการศึกษาและการเตรียมการที่ดีในด้านการควบคุมคุณภาพ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการประกันคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 และขาดความรู้ความเข้าใจในด้านมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ จึงทำให้บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาจึงขาดความพร้อมในเรื่องดังกล่าว

6. จากผลการวิจัยพบว่าปัญหาสำคัญด้านการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ขาดความต่อเนื่องในการติดตามผลการดำเนินงาน ขาดระบบในการปฏิบัติงาน และคณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่สนใจในความพร้อมของการปฏิรูปการศึกษา และขาดผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง จึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว

7. จากผลการวิจัยพบว่าปัญหาสำคัญด้านการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ขาดการเตรียมการที่ดีในการรับการประเมิน ขาดแคลนงบประมาณในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่เสนอต่อสาธารณชน และบุคลากรภายนอกขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประเมินภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ ในวงการศึกษาก็มีการเตรียมพร้อมในการจัดสรรงบประมาณไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ขาดแคลนอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดทำสื่อเอกสารต่าง ๆ ในการ เผยแพร่ จึงทำให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 อยู่ในระดับปานกลาง ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและสามัญศึกษาจังหวัด ในภาคตะวันออก ควรได้มีการประชุมสัมมนาชี้แจงการดำเนินงานการประกันคุณภาพให้ครู – อาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนได้รับทราบถึงนโยบายและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมในการได้รับการประกันคุณภาพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งตะวันออก มีความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพสูงกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งตั้งอยู่นอกเขต ฉะนั้นสามัญศึกษาจังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี และตราด ควรให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์หรือแสวงหาวิธีการสนับสนุนให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดดังกล่าวได้มีความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพมากขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีปัญหาสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการประกันคุณภาพ ขาดการเตรียมการ ขาดความต่อเนื่องในการกำกับ ดูแล และการดำเนินงานของโรงเรียน ฉะนั้นสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 ควรได้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีการเตรียมการที่ดีเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่พัฒนาชายทะเลฝั่งตะวันออก มีความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพสูงกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งตั้งอยู่นอกเขตพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ฉะนั้นควรได้มีการวิจัยทั้งองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในทั้ง 2 เขตพื้นที่